

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Olszewski (spr.)
Sędziowie:	SA Grzegorz Chojnowski SA Andrzej Mania
Protokolant:	sekr. sądowy Emilia Biegańska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Jerzego Masierowskiego

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2013 r. sprawy

Z. T.

oskarżonego z art. 258 § 2 k.k. i innych

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 20 listopada 2012 r., sygn. akt III K 254/09

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1) uchyla orzeczenie o karach łącznych pozbawienia wolności i grzywny wymierzonych Z. T.,

2) zmienia opisy czynów, kwalifikacje prawne i kary, przypisane i wymierzone Z. T. w pkt. 1 wyroku Sądu Okręgowego, i tak:

a) oskarżonego Z. T. uznaje za winnego tego, że

w okresie od końca listopada 1995 r. do jesieni 1996 r. w S.,

w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, brał udział

w zorganizowanej grupie przestępczej o charakterze zbrojnym, której celem było popełnianie przestępstw polegających m.in. na wymuszeniach rozbójniczych, obrocie narkotykami, uprowadzeniach, napadach rabunkowych, gromadzeniu bez zezwolenia materiałów wybuchowych, amunicji i broni palnej, którą wykorzystano do popełnienia niektórych przestępstw, przy czym M. M. kierował tą grupą, a Z. T. zajmował się głównie wymuszeniami rozbójniczymi, w tym dokonywanymi na osobach prowadzących drobny handel przygraniczny, tj. uznaje Z. T. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 258 § 2 k.k.

w brzmieniu z przed nowelizacji z dnia 1 maja 2004 r. (art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r., Dz. U. nr 93, poz. 889) i za to, na podstawie art. 258 § 2 k.k. w przytoczonym wyżej brzmieniu, wymierza mu karę roku pozbawienia wolności,

b) oskarżonego Z. T. uznaje za winnego tego, że

w okresie od 16 lipca 1995 r. do drugiej połowy sierpnia 1995 r.

w M., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z R. M., dokonał wymuszenia rozbójniczego na A. N. w ten sposób, iż po uprzednim groźeniu pokrzywdzonemu spowodowaniem przez inne osoby ciężkiego uszkodzenia ciała oraz zaboru jego majątku, zażądali wydania 10.000 marek niemieckich, po czym ponawiając groźby zmusili A. N. do wypłacenia R. M. 1.500 marek niemieckich równoważnych około 2.500 złotych, zaś Z. T. łącznie 2.000 złotych, przy czym do wypłaty pozostałej żądanej kwoty pieniędzy nie doszło wobec złożenia przez A. N. zawiadomienia o przestępstwie, tj. uznaje Z. T. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 282 k.k. w zw. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k. i w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to, na podstawie art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 282 k.k. i art. 33 k.k. wymierza mu kary roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny, licząc każdą ze stawek po 20 (dwadzieścia) złotych,

c) oskarżonego Z. T. uznaje za winnego tego, że na przełomie lutego i marca 1996 r. w S., działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej o charakterze zbrojnym, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu

z M. M., M. D., J. W. i innymi osobami, brał udział w wymuszeniach rozbójniczych polegających na uprowadzeniu w dniu 19 lutego 1996 r. i przetrzymywaniu w różnych miejscach A. G., J. B., Z. G., w trakcie których grożono im pozbawieniem życia lub uszkodzeniem ciała, wzmacniając groźby i zastraszając między innymi poprzez okazywanie broni i kija baseballowego, w celu zmuszenia do wydania pieniędzy w łącznej kwocie 500.000 dolarów amerykańskich, przy czym jeden ze sprawców odebrał od razu od Z. G. pieniądze w kwocie 80.000 złotych, następnie zaś wyznaczono termin do przekazania pozostałej kwoty na dzień 22 lutego 1996 r., a gdy to nie nastąpiło - w dniu 23 lutego 1996 r. ponownie uprowadzono A. G. i przetrzymywano go

w nieustalonej bliżej altance na terenie ogródków działkowych, przykuwając go kajdankami do łóżka, a po podjętej próbie uwolnienia się - bijąc go po całym ciele, aż do dnia 25 lutego 1996 r., kiedy to M. M. i M. D. w obecności innych osób przyjęli w B. od wyznaczonej osoby kwotę co najmniej 150.000 marek niemieckich, a w późniejszym terminie w S. M. D. odebrał z rąk pokrzywdzonych kwotę około 80.000 marek niemieckich, tj. uznaje Z. T. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 211 d.k.k. w zb. z art. 165 § 1 d.k.k.

w zw. z art. 10 § 2 d.k.k. i za to, na podstawie art. 10 § 3 d.k.k. w zw. z art. 211 d.k.k. oraz art. 36 § 2 i 3 d.k.k., wymierza mu kary 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz 5.000 (pięciu tysięcy) złotych grzywny,

3) na podstawie art. 85 i art. 86 § 1 i § 2a k.k. orzeka wobec Z. T. nowe kary łączne pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy oraz 5.000 (pięciu tysięcy) złotych;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki za postępowanie odwoławcze i wymierza mu 1.400 (jeden tysiąc czterysta) złotych opłaty za obie instancje.

Andrzej Mania Andrzej Olszewski Grzegorz Chojnowski

Sygn. akt II AKa. 46/13

UZASADNIENIE

Z. T. został oskarżony o to, że;

I. działając w zamiarze osiągnięcia korzyści majątkowej, w okresie od 1994 roku - daty bliżej nieustalonej do lutego 1998 roku włącznie, brał udział w zorganizowanym w S. w 1993 roku - daty bliżej nieustalonej, przez **M. M. związku przestępczym** o charakterze zbrojnym, którego założeniem było popełnianie przestępstw na terenie całego kraju, polegających na: wymuszeniach rozbójniczych, napadach rabunkowych, obrocie narkotykami, uprowadzeniach, podporządkowaniu sobie innych grup przestępczych lub ograniczaniu ich aktywności, przejmowaniu terenu i przedmiotu ich działalności, a następnie stałym kontrolowaniu sytuacji w środowisku przestępczym, w których to

celach gromadzono materiały wybuchowe, amunicję i broń palną, oraz posługiwano się nimi przy dokonywaniu przestępstw, przy czym **M. M. kierował** tym związkiem w ten sposób, że:

ustalał zasady funkcjonowania związku, wydawał polecenia, żądał informacji, przejmował i dzielił zyski osiągnięte z dokonywanych przestępstw, wskazywał osoby, które miały wykonać określone działania i później je z nich rozliczał, organizował zebrania, rozstrzygał spory między członkami grupy, podejmował kontakty z innymi grupami przestępczymi, wyrażał zgodę na prowadzenie określonej działalności przestępczej, wyznaczał kary, których dokonywanie egzekwował, jak również udzielał pomocy finansowej i prawnej członkom związku, którzy zostali pociągnięci do odpowiedzialności karnej,

nadto

Z. T. zajmował się głównie wymuszeniami rozbójniczymi, w tym dokonywanymi na osobach prowadzących drobny handel przygraniczny, a poszczególni członkowie związku, będąc uzależnieni od osób pełniących funkcje kierownicze, organizowali także w zakresie udzielonych im pozwoleń działania jeszcze innych osób przeprowadzających bezpośrednio czynności wykonawcze, lub brali udział w konkretnych czynach przestępczych albo w pewnej ich fazie, przygotowanych przez jednostki stanowiące kierownictwo związku,

to jest przestępstwo z artykułu 258 § 2 k.k.;

II. w okresie od 16 lipca 1995 roku do drugiej połowy sierpnia 1995 roku w M., działając w ramach zorganizowanego związku przestępczego opisanego w punkcie I, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z **R. M. ps. (...)**, dokonał wymuszenia rozbójniczego na A. N., w ten sposób, iż po uprzednim groźeniu pokrzywdzonemu spowodowaniem przez inne osoby ciężkiego uszkodzenia ciała oraz zaboru jego majątku, żądali wydania (...) marek niemieckich, po czym ponawiając groźby pobicia zmusili A. N. do wypłacenia R. M. 1500 marek niemieckich równoważnych około 2600 złotych, zaś Z. T. łącznie 2000 złotych, przy czym do wypłaty pozostałej żądanej kwoty pieniędzy nie doszło wobec złożenia przez A. N. zawiadomienia o przestępstwie,

to jest o przestępstwo z art. 13 § 2 kk w zw. z art. 282 kk w zb. z art. 11 § 2 kk;

III. w 1996 roku, na przełomie lutego i marca w S., działając w ramach zorganizowanego związku przestępczego opisanego w punkcie I, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z **M. M., M. D., S. O., J. W. i R. M.** i innymi, nieustalonymi osobami, brał udział w wymuszeniach rozbójniczych polegających na uprowadzeniu w dniu 19.02.1996 roku i przetrzymywaniu w różnych miejscach A. G., J. B., Z. G., w czasie którego grożono im pozbawienia życia lub uszkodzenia ciała, wzmacniając groźby i zastraszając między innymi poprzez okazywanie przez J. W. broni, i kija baseballowego przez S. O., przy czym Z. G. przetrzymywany był w mieszkaniu Z. T., w celu zmuszenia do wydania pieniędzy w łącznej kwocie 500 000 dolarów amerykańskich równoważnej kwocie 1 270 250 złotych, przy czym S. O. w obecności nieustalonej osoby odebrał od razu od Z. G. pieniądze w kwocie 80 000 złotych, następnie zaś wyznaczono termin do przekazania pozostałej kwoty na dzień 22.02.1996 roku, a gdy to nie nastąpiło, w dniu 23.02.1996 roku ponownie uprowadzono A. G. i przetrzymywano go w nieustalonej bliżej altance na terenie ogródków działkowych, przykuwając do kajdankami do łóżka, a przy podjętej próbie uwolnienia się bijąc po całym ciele, aż do dnia 25.02.1996 roku, kiedy to M. M. w obecności M. D., S. O. i R. M. przyjął w B. od wyznaczonej osoby kwotę co najmniej 150 000 marek niemieckich równoważnej kwocie 262 950 złotych, w późniejszym zaś terminie w S. M. D. odebrał z rąk pokrzywdzonych kwotę około 80 000 marek niemieckich równoważnej kwocie co najmniej 206 304 złotych,

to jest przestępstwo z art. 282 kk w zb. z art 189 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk;

IV. działając w ramach zorganizowanego zbrojnego związku przestępczego działającego na terenie Niemiec, Belgii, Holandii i w Polsce, daty bliżej nie ustalonej, najpóźniej od sierpnia lub września 1998 r., złożonego i kierowanego przez **S. O.**, którego celem było uzyskanie korzyści majątkowych z napadów rabunkowych, kradzieży i wymuszeń na osobach zajmujących się obrotem nieoclonnymi papierosami lub narkotykami, kierowanego przez niego do dnia

zatrzymania w dniu 25.09.1999r., po czym kierownictwo związku przejął **Z. T.**, a **S. O.** pozostawał członkiem związku do momentu jego rozbitcia przez niemieckie organy wymiaru sprawiedliwości w dniu 29.05.2000 r., zaś w skład związku wchodził też przez cały okres jego działania **T. M. (1), P. S. (1), K. B., A. S., D. M., T. T., L. M., J. T., N. W.** i inne nieustalone osoby, przy czym **Z. T.** brał udział w tym związku przez cały czas jego działania, uczestnicząc w popełnianiu przestępstw i kierując fragmentami działań w poszczególnych przestępstwach, a po zatrzymaniu **S. O.** kierował tym związkiem,

V. w okresie po 11 sierpnia 1999 r., w Niemczech polecił **T. M. (1), P. S. (1), M. L.** oraz dwóm nieustalonym mężczyznom dokonanie wymuszenia rozbójniczego na kwotę 20000 marek niemieckich na osobie **M. S.**, w konsekwencji czego ci usiłowali dokonać w ten sposób, że grożąc mu obcięciem palców, zniszczeniem warsztatu i okazując broń palną, zażądali od niego wydania 20000 marek niemieckich równoważnych ok. 44000 złotych do czego jednakże nie doszło wobec odmowy pokrzywdzonego wydania pieniędzy, na szkodę **M. S.**,

to jest o przestępstwo z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 282 kk w zw. z art. 65 § 1 kk

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 20 listopada 2012 r., oskarżonego **Z. T.** uznano za winnego popełnienia przestępstw opisanych w punktach 1, 2 i 3, i za to wymierzono mu kary :

- za czyn opisany w punkcie 1, kwalifikowany z art. 258 § 2 kk, w brzmieniu sprzed nowelizacji z 1 maja 2004 r. (art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. Dz. U. Nr 93, poz. 889, z 2004 r.), na podstawie art. 258 § 2 kk w brzmieniu sprzed nowelizacji z 1 maja 2004 r. (art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. Dz. U. Nr 93, poz. 889, z 2004 r.), 1 (jednego) roku pozbawienia wolności,

- za czyn opisany w punkcie 2, kwalifikowany z art. 11 § dkk. w zw. z art. 211 dkk. w zb. z art. 211 dkk w zw. z art. 10 § 2 dkk, na podstawie art. 211 w zw. z art. 10 § 3 dkk. i art. 36 § 2 dkk., 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 250 (dwustu pięćdziesięciu) złotych,

- za czyn opisany w punkcie 3, kwalifikowany z art. 211 dkk w zb. z art. 165 § 1 dkk w zw. z art. 10 § 2 dkk, eliminując z opisu czynu zapis „przy czym **Z. G.** przetrzymywany był w mieszkaniu **Z. T.**”, na podstawie art. 211 dkk w zw. z art. 10 § 3 dkk. i art. 36 § 2 dkk., 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 250 (dwustu pięćdziesięciu) złotych.

Jednocześnie uniewinniono oskarżonego od popełnienia przestępstwa opisanego w punkcie 4 i kosztami sądowymi w tej części obciążono Skarb Państwa.

Na podstawie art. 85 i 86 § 1 kk. wymierzono karę łączną 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę w wymiarze 250 złotych.

Na podstawie art. 63 § 1 kk., na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności, zaliczono oskarżonemu okres jego zatrzymania i tymczasowego aresztowania w dniu 24 lutego 1998 r. oraz od 14 października 2009 r. do 2 marca 2011 r..

Zwolniono **Z. T.** od ponoszenia kosztów sądowych, w tym opłaty na rzecz Skarbu Państwa.

Powyższy wyrok zaskarżył prokurator, na niekorzyść oskarżonego, „w części dotyczącej orzeczenia o karze co do trzech czynów wyszczególnionych w punkcie 1 wyroku, oraz w części dotyczącej orzeczenia o winie co do czynu czwartego z punktu 2 wyroku”.

Wyrokowi zarzucił:

- „obrazę przepisów postępowania karnego w postaci art. 22 kpk mającą wpływ na treść wyroku, polegającą na uznaniu przez Sąd I instancji za niewiarygodne zeznań świadka **M. S.** wobec braku możliwości wyjaśnienia przyczyn, dla których dokonał on złożenia zeznań obciążających oskarżonego poprzez zadanie temu świadkowi dodatkowych

pytań w postępowaniu sądowym, przy jednoczesnym przyjęciu przez Sąd, że czyn zabroniony opisany wyłącznie przez tego świadka faktycznie miał jednak miejsce, a treść wyjaśnień oskarżonego Z. T. w zakresie tego czynu wskazuje, że został już skazany za ten czyn w postępowaniu przed sądem niemieckim, co w konsekwencji doprowadziło do uniewinnienia oskarżonego od zarzutu sprawstwa kierowniczego tego przestępstwa, podczas gdy w przedmiotowej sprawie zachodziła długotrwała przeszkoda w postaci niemożliwości ustalenia miejsca pobytu M. S. oraz innych wskazanych przez Sąd I instancji w uzasadnieniu wyroku świadków i przeprowadzenia czynności z ich udziałem, co skutkować winno obligatoryjnym zawieszeniem postępowania karnego w tym zakresie,

- rażąca niewspółmierność wymierzonej kary za trzy czyny wymienione w pkt 1 wyroku : za czyn 1 z art. 258 § 2 kk i inne kary 1 roku pozbawienie wolności, za czyn 2 z art. 11 § 1 dkk w zw. z art. 211 dkk i inne kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i 250 złotych grzywny, a nadto w zakresie kary 250 złotych grzywny za czyn 3 z art. 211 dkk i inne, oraz kary łącznej 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i 250 złotych grzywny, będącą następstwem niedostatecznego uwzględnienia wysokiego stopnia społecznej szkodliwości przypisanych mu czynów, wynikającego z rodzaju i charakteru naruszonych dóbr, rodzaju i rozmiaru ujemnych następstw przestępstw, sposobu i okoliczności popełnienia czynów, motywacji oskarżonego i stopnia jego zawinienia oraz względu na cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, które sprzeciwiają się takiemu orzeczeniu, a nadto wynikającą z orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności w wymiarze nie zapewniającym realizacji celów zapobiegawczych i wychowawczych tej kary względem oskarżonego".

Podnosząc takie zarzuty, prokurator wniósł o :

- „uchylenie punktu 2 przedmiotowego wyroku w zakresie uniewinnienia oskarżonego od popełnienia przestępstwa z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 282 kk w zw. z art. 65 § 1 kk oraz odnośnie kosztów w tym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji,

a nadto

- uchylenie punktu 2 wyroku w zakresie wymierzenia kary łącznej oraz zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 1 części dyspozytywnej poprzez wymierzenie oskarżonemu:

- za czyn opisany w punkcie 1, kwalifikowany z art. 258 § 2 kk, w brzmieniu sprzed nowelizacji z 1 maja 2004 r. (art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. Dz. U. Nr 93, poz. 889, z 2004r.), na podstawie art. 258 § 2 kk w brzmieniu sprzed nowelizacji z 1 maja 2004 r. (art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. Dz. U. Nr 93, poz. 889, z 2004 r.), kary 4 (czterech) lat pozbawienia wolności;

- za czyn opisany w punkcie 2, kwalifikowany z art. 11 § 1 dkk w zw. z art. 211 dkk. w zb. z art. 211 dkk w zw. z art. 10 § 2 dkk, na podstawie art. 211 dkk w zw. z art. 10 § 3 dkk i art. 36 § 2 dkk, kary 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny w wymiarze 2 000 złotych;

- za czyn opisany w punkcie 3, kwalifikowany z art. 211 dkk. w zb. z art. 165 § 1 dkk w zw. z art. 10 § 2 dkk eliminując z opisu czynu „przy czym Z. G. przetrzymywany był w mieszkaniu Z. T.", na podstawie art. 211 dkk w zw. z art. 10 § 3 dkk i art. 36 § 2 dkk, kary 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny w wymiarze 5 000 (pięciu tysięcy) złotych;

- oraz wymierzenie na podstawie art. 85 i 86 § 1 kk kary łącznej 5 (pięciu) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w wymiarze 5 000 (pięciu tysięcy) złotych”.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje;

Apelacja prokuratora okazała się uzasadniona tylko częściowo, i to w niewielkim zakresie, a równocześnie doprowadziła do częściowej zmiany wyroku, korzystnej dla Z. T..

Całkowicie bezzasadne są zarzuty dotyczące części uniewinniającej skarżonego orzeczenia. Prokurator przyznał, że sąd rozstrzygający wielokrotnie starał się przesłuchać M. S., lecz było to, obiektywnie oceniając, niemożliwe.

Równocześnie skarżący nie wskazuje żadnych argumentów pozwalających na ocenę, że takie przesłuchanie (czyli ustalenie miejsca pobytu świadka) w przyszłości będzie możliwe. Zatem propozycja oskarżyciela, aby uchylić wyrok w części uniewinniającej celem zawieszenia postępowania jest błędna.

Jednak, zdaniem Sądu Apelacyjnego, nawet gdyby była możliwość bezpośredniego przesłuchania tej osoby (a nie opierania się na jego oświadczeniach ze śledztwa), to materiał dowodowy nie uległby zmianie. M. S. podał, że bezpośredni sprawcy usiłowania wymuszenia 20 000 marek niemieckich powoływali się na działanie w imieniu i na zlecenie Z. T.. Faktu przywoływania nazwiska oskarżonego nie sposób kwestionować, jednak jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy, nie ma żadnego dowodu na to, iż Z. T. rzeczywiście zlecił takie działanie. Ustaleni sprawcy tego czynu (i skazani w innych postępowaniach), T. M. (1), P. S. (1) i M. L. nigdy nie tylko nie potwierdzili działania z inspiracji i na polecenie Z. T., ale wręcz zaprzeczali popełnieniu takiego przestępstwa. Prawidłowo też sąd I instancji dostrzegł, że wątpliwe jest, aby bezpośredni wykonawcy działali na zlecenie Z. T., gdy w tym czasie na wolności przebywał jeszcze przywódca grupy - S. O.. Tak więc, nawet możliwość bezpośredniego przesłuchania M. S. na rozprawie nigdy nie doprowadziłaby do rozstrzygnięcia tej wątpliwości. Dlatego słusznie postąpił Sąd Okręgowy, kierując się zasadą z art. 5 § 2 k.p.k., że wątpliwości należy rozstrzygać na korzyść oskarżonego. A konsekwencją takiego stanowiska musiało być uniewinnienie Z. T. od zarzutu popełnienia tego przestępstwa.

Całkowicie chybiony był zarzut orzeczenia rażąco łagodnej kary pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 258 § 2 kk. Co więcej, działanie oskarżyciela publicznego spowodowało zmianę tej części wyroku na korzyść Z. T.. W ocenie Sądu Apelacyjnego, wbrew stanowisku prokuratora przedstawionym w akcie oskarżenia, a następnie powtórzonym przez Sąd Okręgowy w swoim uzasadnieniu, nie było żadnych dowodów na przyjęcie, iż Z. T. działał w ramach zorganizowanego związku o charakterze zbrojnym, i to w okresie jaki opisano w zarzucanym czynie.

Cechami związku są trwałe formy organizacyjne, oznaczone kierownictwo oraz określona dyscyplina członków. Różnica pomiędzy „związkiem przestępczym”, a „zorganizowaną grupą przestępczą” nie polega na istnieniu wewnętrznej struktury i hierarchii, ale na stopniu wewnętrznej organizacji. Nie sposób dokładnie ustalić czasu powstania grupy (...), a poza przywództwem – zmieniał się skład grupy. Często członkowie grupy mieli swoje „podgrupy”, którymi nie był zainteresowany M. M. pod warunkiem, że dzieliły się zyskami ze swoich przestępstw. W grupie (...) obowiązywały pewne reguły dotyczące podziału „stref wpływu” i hierarchicznego podporządkowania, ale nie były one sztywne i w zależności od sytuacji, zmieniały się. M. M. sam decydował kogo odsunąć od zysków, kogo ukarać za brak subordynacji. Nie było ustalonych, określonych kar i przesłanek do ich wymierzania. Dlatego, zdaniem Sądu Odwoławczego, brak było podstaw do uznania, że Z. T., będąc członkiem grupy (...), działał w związku przestępczym.

Byłoby też nielogicznym, że ten oskarżony zostaje skazany za „związek zbrojny”, gdy w głównym procesie, w prawomocnym „wyroku, przywódcy i wszyscy ważniejsi członkowie zostali skazani „tylko” za udział w grupie przestępczej (por. SO do wyroku z dnia 20.02.2000 r. sygn. akt III K 245/98, str. 12169-12170 tomu

125).

Działanie w grupie przestępczej zostało ustawowo zabronione od 20 listopada 1995 r., a więc dopiero od tego momentu można było postawić taki zarzut także Z. T.. Ze zgromadzonych dokumentów wynika, że grupa, w sposób intensywny działała do października 1996 r., później S. O. i Z. T. ukrywali się, także na terenie Niemiec, gdzie stworzyli inną grupę przestępczą.

Tak więc należało ograniczyć również okres czasu, w jakim Z. T. brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej o charakterze zbrojnym. A uwzględniając jego aktywność w ramach tej grupy i rodzaj wykonywanych „zadań”, kara

jednego roku pozbawienia wolności za to przestępstwo jest współmierna do stopnia zawinienia, jaki i spełnia wymogi prewencji ogólnej.

Orzeczenie żądanej przez oskarżyciela kary 4 lat pozbawienia wolności byłoby rażąco surowe, skoro zastępcy M. M. (...) - M. D. i J. P. zostali skazani za taki sam czyn, na taką właśnie karę, a innym, ważniejszym od Z. T. członkom grupy, wymierzono kary od roku i 6 miesięcy do 3 lat pozbawienia wolności (J. W., W. J., J. G., J. K., R. M.). Ponadto, okres działania grupy był znacznie krótszy niż to ustalił sąd I instancji.

Częściowo zasadny był zarzut rażącej łagodności kary orzeczonej za przestępstwo popełnione na szkodę A. N.. Jednak i w tym wypadku, apelacja prokuratora doprowadziła do zmiany opisu czynu na korzyść oskarżonego.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie było żadnego dowodu na to, że Z. T. i R. M., dokonując wymuszenia rozbójniczego na osobie A. N. działali w ramach grupy (...). Sprawcy nigdy nie przyznali się do tego czynu, a pokrzywdzony nie wskazywał, że powoływali się oni na działanie w ramach grupy czy też z polecenia innych osób, R. M. został skazany za to przestępstwo w odrębnym procesie, ale też nie przypisano mu działania w ramach grupy (...), na karę jednego roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na 3 lata (por. wyrok SR w Świnoujściu z dnia 30 października 1998 r., sygn. akt II K 527/96 - k. 1214). Rola Z. T. w popełnieniu tego przestępstwa była równorzędna z rolą R. M., podobne były też korzyści majątkowe jakie uzyskali sprawcy. A zatem żądanie prokuratora orzeczenia za to przestępstwo, wobec Z. T., kary 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, w ocenie Sądu Apelacyjnego - było nie zasadne.

Zasadna natomiast była propozycja podwyższenia kary grzywny. Uwzględniając uzyskane korzyści majątkowe z przestępstwa, Sąd Odwoławczy uznał za konieczne podwyższenie tej kary do 50 stawek, licząc każdą ze stawek po 20 złotych.

Ponieważ z opisu w/w przestępstwa usunięto działanie w ramach grupy przestępczej, zdeaktualizowały się rozważania Sądu Okręgowego na temat uwzględnienia przepisów kodeksu karnego z 1969 r..

Za zasadny uznano także zarzut prokuratora orzeczenia rażąco niskiej kary grzywny za przestępstwo popełnione na szkodę A. G., J. B. i Z. G.. Było to jedno z najpoważniejszych przestępstw popełnionych w ramach grupy (...), z którego sprawcy osiągnęli bardzo duże korzyści majątkowe.

Proponowane przez oskarżyciela orzeczenie wobec Z. T. grzywny w kwocie 5 000 złotych jest nie tylko uzasadnione, ale nawet bardzo łagodne. Opisane przestępstwo zostało popełnione na szkodę kilku osób, trwało kilka tygodni, połączone było z porwaniem i uwięzieniem poszczególnych poszkodowanych. Głównym sprawcom wymierzono za nie kary po 6 lat pozbawienia wolności i po 50 000 złotych grzywny (M. M., M. D., J. W. - por. wyrok z 20 grudnia 2000 r. w sprawie III K 245/98 SO w Szczecinie). Także rola w tym przestępstwie Z. T. była ważna. Dlatego, zarówno kara 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a także 250 złotych grzywny, raziły swoją łagodnością. Tym razem jednak, prokurator nie zakwestionował wysokości orzeczonej kary pozbawienia wolności.

Oczywistym jest także, że należało zmienić opis czynu i przyjąć, iż został popełniony w ramach grupy przestępczej (a nie związku zbrojnego).

Natomiast na pełną aprobatę zasługiwały rozważania Sądu Okręgowego, co do tego czynu, o konieczności stosowania, jako względniejszych przepisów dawnego kodeksu karnego.

Na skutek dokonania wyżej opisanych zmian, zaszła konieczność orzeczenia nowych kar łącznych, zarówno pozbawienia wolności, jak i grzywny.

Ponieważ Sąd Apelacyjny nie zmienił wysokości żadnej kary jednostkowej pozbawienia wolności, można było orzekać wobec Z. T. karę łączną pozbawienia wolności w granicach od 2 lat i 6 miesięcy do 5 lat. Wymierzono karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a więc zastosowano zasadę asperacji. Z jednej strony uwzględniono szerokość,

przestępczą działalność oskarżonego, a z drugiej to, że w ostatnich latach zachowuje się on dobrze i stara się zerwać z przeszłością.

Natomiast orzekając karę łączną grzywny, Sąd Apelacyjny był związany wnioskami prokuratora. Tym samym nie mógł jej orzec w wyższej wysokości mimo, że Z. T. czerpał z popełnionych przestępstw wymierne i duże korzyści majątkowe.

Orzeczenie o wydatkach za postępowanie odwoławcze znajduje swoje uzasadnienia w art. 635 w zw. z art. 627 k.p.k., natomiast o opłacie za obie instancje orzeczono na podstawie art. 10 ust. 1w zw. z art. 2 ust. pkt. 5 i art. 3 ust 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz.U. z 1983 r., nr 49, poz. 223 z późniejszymi zmianami).